

KOMPETENCIE PÔRODNEJ ASISTENTKY PRI PÔRODOCH V NEMOCNICI

Alena Nererová

Definícia, charakteristika a úlohy pôrodnej asistencie

- Sú zahrnuté v Koncepcii odboru pôrodnej asistencie, ktorú vydalo MZ SR v r. 2006
- Pôrodná asistencia je odbor, ktorý sa zaoberá zdravotnou starostlivosťou o matku a dieťa a o reprodukčné zdravie ženskej populácie.

Charakterizovaná je:

- komplexným prístupom k matke a dieťaťu v prenatálnej, intrapartálnej, postpartálnej a postnatálnej starostlivosti
- poskytovaním zdravotnej starostlivosti pri gynekologických a pôrodnických chorobách
- poskytovaním zdravotnej starostlivosti o reprodukčné zdravie ženy.

Kompetencie pôrodnej asistentky

- Kompetencie a rozsah praxe pôrodnej asistencie sú ustanovené vo vyhláške MZ SR z 22. 9. 2004, ktorú vydalo MZ SR podľa § 20 a odseku 4 Národnej rady SR č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti.
- Sú tam zahrnuté výkony, ktoré vykonáva pôrodná asistentka samostatne :
 - v ambulantnej starostlivosti
 - vykonáva psychofyzickú prípravu na pôrod
 - v zdravotníckom zariadení počas pôrodu po pôrode a v šestonedelí
- výkony na základe indikácie lekára
- starostlivosť poskytovaná v spolupráci s lekárom

Miesto pôrodu

- V našich súčasných podmienkach je väčšina pôrodov vedených v pôrodniciach
- Legislatívne normy, ale aj odborná a vo veľkej miere i laická verejnosť podporuje pôrody v zdravotníckych zariadeniach
- sú schopné intervenovať vo všetkých náhlych komplikáciách, ktoré môžu nastať i v priebehu fyziologického pôrodu.

- V súčasnosti sú snahy z laických kruhov, presadzovať pôrody v domácom prostredí, čo lekári a my pôrodné asistentky odmietame.
- Veľmi by sme privítali humanizáciu pôrodných sál v nemocniciach, zabezpečenie dôstojného prostredia a ideálnych podmienok pre pôrod, aby boli splnené požiadavky moderného pôrodníctva a rodičky nemuseli ísť rodiť za hranice alebo sa uchýľovať k pôrodom v domácnosti. Tieto požiadavky môžeme charakterizovať ako technické, organizačné a tiež zmeny v prístupe ošetrojúceho personálu.

Materiálno technické a personálne vybavenie ústavných zariadení pôrodníc

- stanovené zákonom o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, ktorý ustanovuje minimálne požiadavky na personálne zabezpečenie a materiálno – technické vybavenie zdravotníckych zariadení
- pôrodné asistentky – na každé 1 obsadené pôrodné lôžko jedna pôrodná asistentka v dennej zmene
- nočná zmena na každé 1 – 3 lôžka jedna pôrodná asistentka
- Jeden sanitár v každej zmene.

- Príslušné profesijné tituly PA určuje Vestník MZ SR z r.2008
- Na pôrodnej sále - pôrodná asistentka špecialistka v intenzívnej starostlivosti v gynekológii a pôrodníctve.

Úlohy PA v intrapartálnej starostlivosti

- komplexné posúdenie zdravotného stavu rodičky vrátane anamnéz, vonkajšieho vyšetrenia a aj vaginálneho vyšetrenia
- Monitorovanie zdravotného stavu matky a plodu
- Monitorovanie priebehu pôrodu sledovaním kontrakčnej činnosti, oziev plodu, vaginálnymi vyšetreniami
- hlásenie odchýlok od fyziologickej normy lekárovi
- Vedenie fyziologických pôrodov
- Spolupráca s lekárom pri rizikových, patologických a operačných pôrodoch

- vykonávanie epiziotómií /ak je potrebné/
- ošetrovanie jednoduchých pôrodných poranení, pri komplikovaných spolupráca s lekárom
- v prípade potreby vykonávanie prvého ošetrovania novorodenca, zabezpečenie včasného priloženia k prsníku matky
- nefarmakologické tlmenie bolesti – polohovanie , fit lopta, sprcha, žinenka
- vedenie príslušnej dokumentácie

Práca pôrodnej asistentky na pôrodnej sále I.GPK

- Od januára tohto roku sme začali na našej klinike pracovať vo väčšom rozsahu podľa kompetencií určených v zákone, z iniciatívy vedenia našej kliniky pána prof. MUDr. Borovského PhD.
- Stanovili sme si určité pravidlá pre dobrú spoluprácu PA a lekárov a samozrejme pre spokojnosť rodičiek
- Starostlivosť o fyziologické rodičky od príjmu až po preklad na oddelenie šestonedelia preberajú PA

V praxi to znamená:

- PA pri príjme zhodnotí stav rodičky spolu s lekárom, ak sa jedná o fyziologickú rodičku ďalej robí sama
- príjem rodičky
- vaginálne vyšetrenie
- meranie fyziologických funkcií
- vstupný CTG záznam
- vedenie potrebnej dokumentácie

- Monitorovanie plodu, stavu matky vrátane vaginálnych vyšetrení, prípadne amniotomie
- odvádzanie pôrodu aj ak je potrebná epiziotomia / za prítomnosti lekára/
- po porodení sa novorodenec pokladá priamo na bruško mamičky a po prestrihnutí pupočnej šnúry ho do starostlivosti preberajú sestry z novorodeneckého oddelenia
- novorodenci zostávajú na brušku matky po vyšetrení neonatológom 2 hodiny po pôrode počas pobytu na pôrodnej sále
- sledované sú detskou sestrou a sú samozrejme prikladané k prsníku matky

- ošetrovanie poranenia, asistancia pri ošetrovaní poranenia
- zmeranie TK, P, TT
- spísanie kompletnej dokumentácie , zápis do pôrodnej knihy
- sledovanie krvácania a stavu rodičky až do prevozu na odd. šestonedelia
- o všetkých zmenách , postupe pôrodu a celkovom stave rodičky informuje lekára
- ordinovanie liekov je samozrejme len v kompetencii lekára

- veľmi dôležitá je spolupráca PA a lekárov, vzájomná tolerancia a dôvera lekárov pôrodným asistentkám
- pozitívum pre lekárov je čiastočne odbúranie práce a vypisovania dokumentácie, ktorej je pri pôrode veľa
- myslím, že sa nám to na našej klinike celkom podarilo zvládnuť a spokojnosť je na obidvoch stranách
- zo strany rodičiek sme nezaznamenali žiadny negatívny postoj, naopak spokojnosť je hlavne so starostlivosťou jednou PA, ktorá sa rodičke venuje počas celého priebehu pôrodu

Počet pôrodov od 1.1. do 1.10. 2015

- počet pôrodov - 2349
- z toho cisárskych rezov - 1009
- pôrody odvedené lekármi - 976
- pôrody odvedené PA - 364
- k pôrodom odvedeným lekármi sa radia vo veľkej miere zmluvné pôrody a pôrody s patologickým priebehom gravidity
- zmluva s pôrodnou asistentkou zatiaľ nie je možná

Perinatologické centrum

- UNB, Nemocnica sv. Cyrila a Metoda je jedným z perinatologických centier, ktorého je naša klinika súčasťou
- veľkú časť našej práce tvorí starostlivosť o rodičky s hroziacim predčasným pôrodom, ktoré prijímame aj ako Transport in utero z ostatných pôrodníc spádovej oblasti
- tieto rodičky vyžadujú intenzívnu odbornú starostlivosť, ale aj pochopenie a citlivý prístup v ich ťažkej situácii

Prieskum

- o spokojnosti rodičiek s prístupom a odbornosťou personálu, so starostlivosťou, priestorovým vybavením a úrovňou hygienických zariadení
- výsledky nám potvrdili to, čo aj nás najviac trápi – nespokojnosť s priestorovým vybavením a úrovňou hygienických zariadení

- aby sme okrem odbornej starostlivosti, splnili aj požiadavky na modernú pôrodnicu, zabezpečujúcu intimitu, pohodlie a komfort, bolo by potrebné vykonať rozsiahlu rekonštrukciu
- Prvý krok - odvádzanie fyziologických pôrodov pôrodnými asistentkami, skutočné asistovanie a podpora prirodzeného pôrodu povedie k zblíženiu alternatívneho a medicínskeho vedenia pôrodu

Ďakujem za pozornosť